

Továbbra is él a reménysugár, zajlik a szalonka monitoring-program --- 2012. május

A kutatási céllal elindított középtávú (5 év) szalonka monitoring-program közepénél járunk. Eddig 5 (3 tavaszi és 2 őszi) különböző vonulást figyeltünk meg, és ugyanennyi vár még ránk.

A természetben élő vadász ember minden alkalommal rácsodálkozik erre a hosszúcsőrű, avarszínű madárra, az erdő királynőjére, akit elképedve várunk, hogy a 7-8 ezer kilométeres vonulásának 40 napjából egyszer a mi fejünk felett libbenjen el csendben magányosan vagy hangját hallatva többed magával.

A 2010-es oroszországi meleg nyár és tűzegtüzek miatt a Ny-Európai országok egy részében nagyon kis létszámú volt a teletelő állomány. Ezen országok vadászati hatóságai a hideg tél és a kevés madár miatt szigorú korlátozásokat vezettek be a szalonkák védelmében. A költés idején uralkodó kedvező meteorológiai viszonyok következtében, a fiatal szalonkák jól felhívva várhatták a vonulás idejét. Az oroszországi gyűrűzések már igazolták, hogy a szaporulat bőséges volt 2011-ben és pótolta a 2010-es kiesést. A franciáknál végzett 2010 őszi gyűrűzések során csak 50-55%-os volt a fiatal-öreg arány, de ezzel szemben már 65-75%-ra emelkedett a fiatalok aránya 2011 év azonos időszakában.

A magyarországi 2011-es nyár óriási szárazságot hozott, és talán ezért a 2011-es őszi vonulás alkalmával csak szörványos és kis számú volt az őszi észlelt vonuló állomány. A szokásos nagy hullám szinte az egész Kárpát-medencében kimaradt, ennek magyarázatát a francia költőterületen végzett gyűrűzések során találták meg, miszerint az érkezett fiatal madarak között sok volt a 200 gramm alatti súlyú madár, szemben az ekkor normálisnak tekinthető 280-320 gramm súllyal. Ezek a madarak a hosszú utat szinte táplálkozás nélkül tették meg, mert a táplálkozásra alkalmatlan területeket - így Magyarországot is - szinte megállás nélkül átrepülték.

2012 tavaszán nagy reményekkel vártuk az érkező madarakat, de sajnos most már leszögezhetem, hogy későn kezdődő, nagyon rapszódikus, kevés madárral kecsegtető húzásokat tapasztaltunk. 2011 tele Közép-európában elhúzódott és az ehhez társuló Földközi tenger vidéki bőséges csapadék és táplálékbőség mágnesként húzta a szalonkákat. Valószínűsíthető, hogy a 2011 őszen tapasztalt „átrepülés” ismétlődött meg idén tavasszal is.

A 2012 tavaszi megfigyelésben Magyarországon összesen 450 vadgazdálkodási egység vett részt. Borsod-Abaúj-Zemplén megye 37 vadgazdálkodási egysége, 79 megfigyelési pontján folyt a kutatás, megfigyelés és néhány kivétellel mintavétel is. A 2012 tavaszi adatgyűjtés február 11.-én kezdődött és – tizenkét héten keresztül - április 28.-ig tartott. Az észlelések dandárja március 24.-én zajlott. Az első észlelés március 3-án volt megyénkben és lekésőbb április 21.-én tapasztaltak madarat.

A magam és a szalonka várók népes tábora nevében köszönetemet fejezem ki mindenkinek, aki akár csak eszmei támogatóként is a szalonka monitoring-program mellé állt, de különösképpen azoknak, akik ennek az elérésében segédkeztek. Azoktól akiket nem érintett meg a „szalonkavarázs”, csupán annyit kérek, hogy ne legyenek gátjai annak, hogy a rengeteg tenni kész vadász áldozatos munkája elérhesse a kitűzött célt.

Amennyiben a monitoring eredménye alátámasztja, hogy a tavaszi vadászat nincs káros hatással az állományra és hazánk teljesíti valamennyi, korábban felsorolt jogi feltételt, akkor van esély arra, hogy az erdei szalonka vadászatára (szigorú hatósági engedélyezéssel és

ellenőrzéssel) tavaszi idény úgy kerüljön megállapításra, hogy azt az Európai Bizottság is elfogadja.

Az évenkénti eredményekről és következtetésekről a következő számokban folyamatosan fogunk tájékoztatást adni.

Galambos Kálmán